

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassó-, kis- és nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, kőhalmi, medgyesi, nagy-siki, segesvári és szent-ágotai kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MÉGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

SZERKESZTŐSÉG:

Brassó, Szt.-János-utca 19. sz. I. emelet, hol a szerkesztő naponként 4-5 óra között található. Kis-Küküllőmegyét érdeklő közlemények Győssy István társzerkesztőhöz Dicső-Szent-Mártonba küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

KIADÓ-HIVATAL

Brassó, Szent-János-utca 19. sz. (új) I. emelet. hova az előfizetési és hirdetési díjak bérmentve küldendők.

Hirdetések és Nyilt-tér előre fizetendő.

ELŐFIZETÉSI ÁR

helyben házhöz hordva vagy vidékre postán küldve. Egész évre 7 frt, felévre 3 frt 50 kr., negyedévre 1 frt 80 kr. Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:

4 hasábos garmond-sor vagy annak helye 5 kr. (1-10 sor 50 kr.) Nagyobb és többszöri hirdetéseknek kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 30 kr. bélyeg-díj fizetendő. Nyilttéri közlemény sora 10 kr.

HIRDETÉSEK FELVETETNEK:

Brassóban a kiadóhivatalban. Budapestben. Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (János) Dukes és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, Bécsben: Daube G. L. és társa Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Dukes M.; Berlinben: Rudolf Mosse Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

Brassó, 1890. december 13.

(—nn.) Ama hatalmas szavak, melyeket a tevékeny német császár f. hó 4-én a szükségesnek felismert iskolai reform megvitatására s előkészítésére egybehívott tanfériakhoz intézett, nemcsak a férfiak tanácskozására s a német tanügy további fejlődésére, hanem — valószínűleg — egész Európa tanügyére lesznek majd kihatással s azért kötelességmunka nélkül nem mellőzhetjük szó nélkül.

A császár ama számos vád közül, melyeket az iskolai reform hívei az eddigi középiskola, főleg a gymnasium ellen emelnek s melyek a reform szükségének érzetét mind általánosabbá teszik, főleg kettőt hangsúlyoz. Éleslátásáról kiváló tanúságot tesz, hogy épen a leglényegesebbekre irányozza figyelmét. Szerinte a mai középiskola működésének első főhiánya az, hogy az ifjúságot nem készíti elő kielégítő mértékben az élet számára s tehát vét azon régi. igaz mondás ellen, hogy „non scholae, sed vitae diximus“, mert nem elég nemzeti, nem elég modern. A vád tehát az, hogy deficitben marad feladatával szemben. Ez első vád súlyát emeli a másik fővá, hogy ezen deficitje dacára pazarul tékozolja az ifjúság erejét, egészségét: bizonyosság a sok rövidlátó, a sok testileg megnyomorodott tanuló. A katonasorozási statisztika mindenfélről constatálja a mai iskola e másik deficitjét.

A középiskola e kétnembeli deficitje ellen, illetőleg ezeknek orvoslására irányul a császár reform-törekvése.

Orvosszerei, melyeket e két főbaj ellen ajánl, elég egyszerűek. Az első baj ellen, szerinte, az egyetlen helyes orvosság csak az lehet, hogy a középiskolai oktatás fő tárgyát a nemzeti nyelv, irodalom és történet tétessenek, azaz azon tantárgyak, melyek a nemzeti szellemmel legszorosabb kapcsolatban állanak, melyek annak alakítását tüntetik fel s természetesebben képesítene bennünket arra, hogy későbbi irányulásait az életben is megérthessük.

A másik főbaj, az ifjúság egészséges testi

fejlődését veszélyeztető túlerhelés ellen azt az orvosságot ajánlja, hogy mindazon, az ifjúság nemzeti művelődését nem szolgáló, inkább csak történeti érdekű ismeretelhalmazz, mely — legyen az magában bármily értékes és érdekes — az élet feladataira nem készít első s tehát az iskola való rendeltetésével szemben meddő, kúszóbőljék ki a tananyagból, mi lehetővé fogja tenni a tanórák számának leszállítását s az ifjúság egészségének kimelését.

Kétségtelen, hogy a fejedelmi paedagogus ezen alapgondolata helyes, s hogy ezen az úton csakugyan várható az említett bajok orvoslása. Attól sem kell tartani, hogy a tananyag által a célbavett helyesebb megválasztása mellett az ifjak szellemének tisztán formai képzése kárt szenvedjen; mert a gondolkodó paedagogus már régen nem kételkedik abban, hogy bármely tantárgy alkalmas az úgynevezett „szellemi gymnastikára“ s hogy semminemű tárgy erre életbeli hasznavehetősége vagy nemzeti érdeke folytán nem válik alkalmatlanabbá.

Ha mégis a császári reformerrel nem értethetünk mindenben egyet, annak az oka különösen beszédjének két, igaz, nem igen lényeges pontja.

Egyik az, hogy a legújabb történet tanítását követeli az iskolától. Abban igaza van, hogy a németek Napoleon elleni nagy szabadságharcza mindenképpen kitűnő tanítási anyag. De a 40 es, 50 es és különösen a 60 as évek történetét csak az vihetné a német iskolába, kinek semmi paedagogiai lelkiismerete nem volna. Hasonló okok máshol is tiltják a még nem eléggé történetivé vált események iskolai tárgyalását.

Egy másik követelése az ifjú császárnak, hogy az iskola támogassa őt a socialdemocratia elleni harcában. Véleményünk szerint ez is olyan feladat, melytől az iskola helyesebben tartózkodik. Az iskolának nincs sem ideje, sem módja, hogy az ifjúságnak eléggé megmagyarázza a socialistikus kérdés eredetét, lényegét, jogosultságának határait s azon veszélyeket, melyek túlhajtásából származnak. A nélkül pe-

dig nem viheti az ifjúság elé. Felületes tárgyalásával vagy indokolatlan elitélésével egyrészt a tiltott gyümölcs ingerével ruháznák fel e kérdést azok előtt, kik még mitsem hallottak róla, másrészt elkeseríthetnék azon ifjakat, kiknek a szülői ház más információt adna.

Ezekből tehát azt látjuk, hogy a német császárnak igaza van ugyan azon követelésében, hogy a mai középiskola legyen modern, a nemzeti életre előkészítő, azaz nemzeti iskola; de hangsúlyoznunk kell, hogy az iskola legyen igazán iskola és mellőzze mindazt, a mi már magának a jelenkori életnek harcához tartozik. Az iskola csak maradjon a béke hajléka s ne váljék harcterré. Ha már az élet harca sem mindig lélekemelő, az iskola éretlen elemeinek harca épenséggel idétlen dolog volna.

Ha a német iskola a 70-es évek előtt a nemzeti egység eszméjét terjesztette, ezért lelkesített s ezzel a nagy művet előkészítette, azzal nem vétett feladata ellen, sőt szolgálta azt. Egy nagy, az egészre kiható nemzeti eszmének melengtetése mindig fog számíthatni az iskola szolgálatára, de mindaz, a mi a párt-harc természetével bir, — legyenek e pártok bármi nagyok —, a mi inkább a gyűlöletet szítaná, mint a lelkesedést, az maradjon az iskolától távol. Azért a német császár semmivel sem dicsérhette volna meg jobban a német tanfériakat, mint azon vádjával, hogy a német iskola 1870 óta nem szolgálta a nemzeti politikát. Az iskola nem toborzás tere, — még ha Bismarck herczeg volna is a verbungos káplár.

Ha a német császár beszédjét mi is melegen üdvözzük s termékenyítő hatást várunk tőle saját tanügyünkre nézve is, csakis annak tisztán modern, nemzeti magva az, a mi bennünket lelkesít, nem pedig egyes túlhajtásai. Mint ő német művelődést kíván a német iskolától, úgy óhajtjuk, hogy a magyar iskola igazi magyar művelődést terjesztszen és pedig sem kormánypártit, sem ellenzékit, hanem magyar nemzeti művelődést.

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

Téli dal.

Lehullt a lomb, hó takarja,
Azt is a szél felkavarja;
Hideg tél van völgyön, bércezen.
Gyere rózsám,
Simulj hozzám:
Forró szíved melegétől
A hideget meg nem érzem.

Csendes a táj, nincsen hangja,
Néma lett a madár ajka,
Tán az élet végkép kihalt? ...
Gyere lelkem,
Dalolj nekem,
Aranyos kis ajakodról
Hadd hallgatom a legszebb dalt.

Felhő vonta be a napot,
Sugara nem hevít, ragyog;
Szinte félek a homálytól.
Tekints reám,
Kedves rózsám!
Felüdülök, újra élek
Szép szemednek sugarától.

... h ... s.

A tehénke.

Irtá: Petelei István.

(Vége.)

— Bolond vagy, — mondta csendesén. — Te számoltatsz?

Ismerlek. Hát hol a cifra köntösöd? Egyedül vagy? Mindjárt pitymallik s te az udvaron czékázol? Becsületes asszony aluszik ilyenkor.

Fel volt dülva az egész ember. Anka könnyedén szólott:

— Hát ha téged vártalak volna? Hát hol jártál? Becsületes ember aluszik ilyenkor.

— Ne tréfálj, Anka! — mondta fojtott, tompa hangon. — Nincsen kedvem hozzá.

— Hát tréfálok én? Pitymallik s most kerülsz haza. Hát tréfa ez?

Egy kis gúnnyal beszélt, de a szája szöglete remegett. Érezte, hogy valami elválk most.

A hegyek karimáján már gyenge rózsaszín játszott. A levegő rezgett a halvány világosságban s hűvös szellő járt.

Anka csak egy gyenge asszony volt. Már rég nem nézett rá az ura. Némi örömet érzett és némi nyugtalanságot. A lábai nem birták a szíve izgatottságát. Leült egy padra. Pál csendesebben beszélt.

— Tudnom kell, hogy mi történik. Ha nem

kellek neked, hát mondd meg. Ne számoltass te engem. Hát jól van. Hát czudar voltam, az voltam. Már ezután vége. Te vagy az oka, hogy elromlottam. Mondtam neked egyszer, hogy menjünk innen haza. Emlékezel reá? Akkor tudtam már, hogy baj lesz. De nem akartál. Hát eltántorodtam. Ha ezt akartad hallani, hát hallgasd. De megbántam és megutáltam mindent. A férfinál ez nem baj. De hát mit csináltál te? Miért vagy itt hajnalra? Kit vársz hát? Mit csináltál?

— Kit, kit? — rebegte Anka. A szó a torkán akadott az örömtől. A kezével a Pál keze után nyúlt.

— Ne nyulj hozzám, előbb ismerni akarlak. Vártál valakit?

— Te bolond, te bolond! — felelte Anka és kacagott és a könye hullott, — hát téged vártalak és sirtam itt, ezen a helyen; látta az Isten.

— Ismerlek, — szólt Pál reszketve, — ismerem az asszonyt. Meg tudnám mutatni, hogy hazudsz. Irásom van róla. Megmutassam? Levelet írtak rólad.

Anka ránézett. Mély keserűség látszott a Pál arcán. Arra a szíve megnyílt az asszonynak egyszerre.

— Azt én írtam ... rebegte.

— Te írtad? Azt, hogy aljas lettél, te írtad? Hogy szeretőköt tartasz, te írtad? Azt hiszed, hogy megbolondultam? Hát ez cifra köntösöd is csak úgy

Belföld.

Országgyűlés. A képviselőház szerdai ülésén a budget törvényjavaslatot tárgyalták. Elsőben is Hegedűs Sándor, mint a pénzügyi bizottság előadója, a budget-törvényjavaslat pénzügyi oldalára terjeszkedett ki. Utána Irányi Dániel a közjogi ellenzék nevében szólott a törvényjavaslat ellen, Apponyi Albert gróf pedig a mérsékelt ellenzék nevében tagadta meg annak megszavazását, mert bár a kormány belügyi reformjaival az ő pártjának elvi álláspontja meg egyezik, azért bevárják, hogy miként oldja meg a kormány e reformokat a 67-iki kiegyezés keretén belül mennyire elégíti ki a nemzet igényeit. Csanády Sándor a közös ügyek ellen átkozódott.

Szapáry Gyula gróf miniszterelnök szólalt fel ezután. Nem csodálkozik azon, hogy az ellenzék különösen a közjogi ellenzék nem szavazza meg a törvényjavaslatot; a kormány a 67-iki kiegyezési alapoklő kifejlesztését programul vallja s egyetlen alkalmat sem mulaszt el e tekintetben. Hogy Apponyi védi-e meg a közjogi alapot, vagy a kormány, azt a képviselőház dönti el szavazatával. Az adminisztráció javítására mindent megtesz.

Ugron Gábor és Csátár Zsigmond felszólalása után Wekerle Sándor pénzügyminiszter beszélt, hogy visszautasítsa Csátárnak a pénzügyi adminisztrációra szórt vádaskodását. Fejtegette ezután, hogy az udvartartás közösségére tett korábbi megjegyzéseit miként értette s midőn kimondotta, hogy a kormány felelős az udvartartás szelleméért, akkor tovább ment, mint maga a 67-iki kiegyezés. Apponyit és pártját igen kényelmetlen helyzetbe hozta, midőn azt fejtegette, hogy a várakozó álláspont politikai elvek érvényesítésének önkéntes elhalasztása. Végül tiltakozott az ellen, hogy a nemzeti érdekek képviselője kizárólagos jogul vindicáltassék bármely párt által.

A budget-törvényjavaslatot ezután a ház többsége megszavazván, folytatták a fegyvergyári vitát, melyben Pázmándy Dénes nagy mulatságot szerzett a háznak, mert beszédét theatralis requisitumokkal: két a fegyvergyárból elhozott idomszerrel, egy ráspolylyal és egy baka-szuronylyal illusztrálta. Ezek voltak az ellenzék legmagasabb argumentumai, csak hogy ezekre azt mondotta Pázmándynak Péchy Tamás elnök, hogy nem nagyon egyeznek meg a parlament méltóságával.

Károlyi István gróf beszélt ezután a Polónyi Géza határozati javaslata mellett.

Ezután Pulszky Ágost szólalt fel a pénzügyi bizottság álláspontja mellett. Az ellenzék izetlenebb elemei több ízben zavarni akarták a szónokot, de ez nem sikerült nekik. Pulszky egész szélességében kifejtette a vita tulajdonképeni alapját s kimondotta, hogy ezen az alapon parlamenti bizottságot kiküldeni nem lehet. Az ellenzék a szakszerűség színét akarja adni harczának, pedig csak a politikai bizalmatlanság az egyetlen fegyvere s egyszersmind célja.

Az ülés végén rövid, de meglehetősen éles személyes kérdés intéztetett el Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter és Károlyi István gróf között.

termett? Azt is csak te vetted? . . . Ne ámíts, ne hazudj. Hol kaptad?

Anka izgatottan szakította félbe az urát

— Megmondom azt is szépen . . . de ülj mellem, ide . . . ide. Vajjon igaz ember vagy már? Ha tudnám, hogy megbántad, a mit velem tettél! . . . Hát vétettem én neked valaha? Soha meg nem csaltalak; azt tehetted velem, a mit akartál. Dolgoztunk szépen, jó voltam neked. De itt, a városon, láttam, meguntál. Hát miért? Mert nem vagyok olyan cifra, mint az ide valók. Igen, de én jobban szeretlek. Azért írtam neked én, hogy ügyelj már reám. Láttam, dühös voltál. Akkor tudtam, hogy még szeretsz. Minden rossz volt, a mit csináltam s csak cifra köntös kellett neked. Hát vettem. Én vettem. Hát perelsz még? Hát sajnálsz egy kicsit?

Pál lehajtotta a fejét. Az asszony megfogta a kezét és egyszerre felkaczagott boldogan.

— Ugy-e, no. Hát akkor semmi baj. Én nem kérdezek tőled semmit. Te se kérdezz tőlem. Elmegyünk haza. Akarod? A gunyát én vettem, hogy tesszem neked. Nem vette senki . . .

Azután egyszerre eleresztette az ura kezét s bánatosan lesütötte a fejét. Azután félve, szégyenkezve, akadozva mondá:

— Eladtam . . . a . . . ház . . . nak a fe . . . lét.

Ab . . . ból vet . . . tem.

Közigazgatási bizottság.

Brassó vármegye közigazgatási bizottsága Maurer Mihály cs. és kir. kamarás, főispán úr ő méltósága elnöklete alatt folyó hó 9-én tartotta deczember havi ülését. Elnöklő főispán úr a szép számban megjelent tagokat üdvözlőlvén, megnyitá az ülést, mire Roll Gyula kir. tanácsos, alispán előterjeszté havi jelentését. Ezen havi jelentés szerint:

A közrend és csend sehol sem zavartatott meg.

A személybiztonság nem volt veszélyeztetve.

A vagyonbiztonság több, főképen Brassó városában elkövetett kisebb lopások által volt veszélyeztetve. A tettesek csaknem minden esetben kipuhatoltattak és az illetékes bíróságnak átadottak.

Tűzeset volt kettő, még pedig egy november 14-én Hosszufalu községében, hol reggel 1/3 órakor Jónás Mihály csúre gyult ki és a benne levő takarmánnyal együtt elégett. A kár 400 frtra rug. A csűr az első magyar általános biztosító társulatnál 250 o. é. forint erejéig volt biztosítva. — A tűz állítólag haszonlesésből keletkezett, mert a rozzant csűr értékén jóval felül volt biztosítva s ezenkívül az új csűr építéséhez szükséges anyag is be volt már szereve. — Az eset a hosszufalusi kir. járásbíróságnak bejelentetett.

November 29-én a fumei kőolajfinomító-társaság tulajdonát képező első erdélyi petroleumfinomító gyár brassói telepén ismeretlen okból meggyuladt két petroleummal telt üst. Az azonnal a vész helyére sietett tűzoltó-egyletnek, mely a gyári munkások, valamint a megjelent katonaság által hathatós támogatásban részesült, sikerült a tüzet elfojtani, mielőtt tovább harapódzott volna.

A vármegyei pénztár szabályszerűleg megvizsgáltatott és rendben találtatott.

A vármegyei alispán referációjából kiemelendő még, hogy a nm. honvédelmi ministerium szász mogyorósi illetőségű hadköteles Roth Györgynek a nőülési engedélyt megadta.

Tompá Sándor vármegyei főjegyző jelentéséből a következő ügyeket említjük meg:

A nm. kereskedelemügyi ministeriumnak 69,217. sz. rendelete szerint a közigazgatási bizottságnak a vámszedési jogok igazolása tárgyában hozott határozata ellen, közérdekből a keresk. ministerium által megbizandó közegnek jogában áll 30 nap alatt felebbezéssel élni. A közérdekeket képviselni és védeni a vármegyei magy. kir. építészeti hivatal főnöke lesz hivatva.

Ugyanazon ministerium Czell F. és fia brassói czég kérésére elrendelte, hogy a brassó-háromszéki helyi érdekű vasút 109. sz. szelvényénél egy hat m. szélességű és zárható sorompóval ellátott átjáró létesíttessék.

Ugyanazon nmlt. ministerium a forgalomban levő vasutak mentén létesítendő ipartelepekre vonatkozó iparhatósági és vasútfőfelügyeleti eljárás egyesítése tárgyában szabályrendeletet adott ki, a mely szerint a vaspályák mentén olyan intézkedéseket és építkezéseket, melyek a pálya fenállását vagy szabályszerű s biztos használatát veszélyeztethetnék, vagy tűzveszélyt idézhetnének elő, létesíteni nem szabad. Minélfogva oly építkezésekre nézve a vasút fölött

És keserves zokogásban tört ki.

Pál rá nézett és megölelte.

Délben az uton voltak már mind a ketten hazafelé. Pál vitte a batyut a fél kezén, a másikkal az asszonyt vezette.

Nem beszélgettek, de egymásra néztek és mosolyogtak. A mint egy falut elhagytak, a domboldalon néhány cigányputrit láttak. A gyümölcsös kökény bokor mellett egy rongyos cigányleány gunyasztott csendesen a földön, térdeit átölve. Néhány lépé nyire tőle egy nyulánk cigánylegény pipázott nagy mogorván.

Anka megállott előttük.

— A szeretőd? — kérdezte a leányt. — Hargusztok egymásra? Ide nézz. Ezt a cifra kendőt neked adom és neked ezt a tollas kalapot. Béküljtek ki. Csókolj meg a szeretődet.

A leánynak felcsillant a szeme s utána kapott az ajándéknak. A legény arra fordult érdeklődve.

Ankáké azután mentek tovább.

Egyszer így szólt Pál:

— Hát a tehénke?

— És a félház? — rebegte Anka.

— Hanem hát szeretjük egymást. Ugy-e, no? S aztán jó az Isten!

főfelügyeletre hivatott, valamint az illető közigazgatási hatóságnak engedélye mindig előzetesen kikérendő.

A nm. belügyministerium 73,781. sz. rendeleté szerint utasittatik a közigazgatási bizottság elnöke oda hatni, hogy ezen bizottság előadó s különösen választott tagjai a havi ülésekben rendesen vegyenek részt és az idevágó tapasztalatok adatai a közigazgatási bizottság féléves jelentéseiben is említettessenek fel s hogy ezen félévi jelentésekben az üléseben résztvett tagok külön megneveztessenek, mely rendelet a választott tagokkal közöltetni fog.

Hosszufalu község képviselőtestületének azon határozata, mely szerint a község felső részén a Garcsin folyó mellett lakó cigányok a részükre újabban kijelölt helyekre épületeikkel áttelepülni köteleztettek, felebbezés folytán Tompa S. főjegyző indítványára kiegészítés végett a járási főszolgabírónak oly utasítással adatik vissza, hogy kétséget kizárólag tisztázza azon kérdést, vajjon tettek-e az ez idő szerint letelepülve levő cigányok vagy elődeik a községnek bármily nemű viszonzószolgálatot azért, hogy a község nekik lakhely építhetése ingyenes területeket engedett át? Kiváratosnak tartja egyszersmind a bizottság, hogy a főszolgabíró a felek között a békés kiegyenlítést személyes befolyása útján létesítse, oda hatva, hogy méltányosság szempontjából a község is ezen kíváratos áttelepítés mihamarább való keresztyühitése érdekében csekély áldozatokat hozni hajlandó legyen.

Ugyancsak Tompa Sándor előadó indítványára a vármegyei alispánnak határozata, melylyel özv. Dancs Benjamné Terézia brassói illetőségének mondatott ki, jóváhagyatik. Csenátfalu község képviselőtestületének határozata, melylyel Kapitány Andrásnak korcsmányaengedélyeztetett, kiegészítés és iratszerrű felszerelés végett adatik vissza. A Türkös községi ügynevezett Garcsin nevű erdei út kijavítására vonatkozó ügyiratok a főszolgabírónak oly felhívással adatnak vissza, hogy derítse föl, vajjon a kérdéses út kijavítása oly sürgős volt-e, hogy a községi bírónak kivételes eljárása szükségessé vált és vajjon a község ez által károsodott-e s ehhez képest járjon el a községi képviselőtestület előleges beleegyezése nélkül ezen út kijavítása iránt intézkedett bíróval szemben.

A brassói katonai csapatkórház kerületi szomszédsága Brassó város képviselőtestületének azon határozata ellen, melylyel az általuk lakott városrész „Czigánytelep”-nek neveztetett, felebbezést adván be, a közigazgatási bizottság határozatilag kimondotta, miszerint óhajtanónak tartja kérdés alatti városrésznek „Czigánytelep” elnevezését mellőzve látni; szem előtt tartva azonban a város önkormányzati jogát, érdemleges határozat hozatalába ez időszertint nem bocsátkozik, hanem az ügynek újabbi tárgyalása és határozathozatal céljából az ügyiratokat az említett képviselőtestülethez visszajuttatja.

A m. közigazgatási bizottság által kiküldött Tompa Sándor főjegyző és Wind Lajos kir. mérnökből álló bizottságnak jelentése szerint végre a brassó-háromszéki helyi érdekű vasútnak építés alatt levő állomásait a legközelebbi közúttal összekötő utak építése, kezelési és fentartási költségeinek leendő megállapítása céljából a helyszíni tárgyalás megtartatott. A Brassó-Bertalan állomáshoz vezetendő út 100 méter hosszúság- és 8 méter szélességgel lesz építendő. Összes építési költségei 2018 frt. 19 krban állapittattak meg. A keresztényfalvi állomáshoz 240 méter hosszúsággal vezetendő út építési költsége 3537 frt. 28 krkal, a rozsnói állomáshoz vezető út hosszúsága 146 méterrel, építési költsége 1963 frt. 15 krban, a Prázmár állomáshoz vezető út hosszúsága 17 méterrel, építési költsége pedig 253 frt. 96 krban állapittatott meg.

Ezen bizottsági jelentés jóváhagyólag vétetik tudomásul, — egyszersmind határozatba megy, hogy ezen összekötő utak építési és földbevallási költségeit 1/3-ad részben a törvényhatóság, 1/3-ad részben a vasúti vállalat és 1/3-ad részben az érdekelt községek viseljék. Ezen utak kezelési és fentartási költségeinek viselésére nézve pedig elhatározatik, hogy ezen összesen 1/2 kilométer hosszú összekötő utak kezelési és fentartási költségeit egyedül a törvényhatóság fogja viselni és az utak fentartását átvenni.

Egyszersmind előterjesztetik az említett bizottság által ezen összekötő utak kiépítése iránt a Brassó-Háromszéki vasutak építési fővállalatával jóváhagyás reményében megkötött szerződés, mely a törvényhatóság nevében leendő aláírás és fogantatás végett a vármegyei alispánhoz tétetik át.

(Vége következik.)

N A P I H I R E K.

Felhívás. Lapunk tisztelt előfizetőit, kik az előfizetési díjjal hátrálékban vannak, ezennel felkérjük, hogy azt a megküldött utalvány felhasználásával, mielőbb beküldeni szíveskedjenek.

A kiadóhivatal.

Hangverseny. A városi zenekar vasárnap f. hó 14-én este a városi Vigadó termében hangversenyt rendez.

Szíves kérelem. Alulírt szegény magyar gyermekeket segélyező egyesület (Rongyos egyesület) elnöksége mély tisztelettel kéri fel a könyörülő emberbarátokat, szíveskedjenek az egyesület nemese célját, a fázó iskolás gyerekek ruhával való ellátását, kegyes adományaikkal előmozdítani. Fehérneműek, lábbeliek, elhasznált ruhaneműek átalakítva, kijavítva fognak képezni azon kegyes adományokat, melyekkel a könyöröltes szív a kis iskolás gyermekek szeméből letörli a tél szigora által kisajtott könnyet. Az egyesület szolgálja az adományok átvételére már is kiküldetett. — Brassó, 1890. decz. 11. Mayer József, kir. tan. elnök. Végh Mátyás, jegyző.

A dicső-szentmártoni olvasó-egyesület ez évi rendes közgyűlését f. hó 28-án délelőtt 10 órakor tartja meg.

A kis-küküllőmegyei általános tanító-egyesület dicső-szentmártoni járásköre igen látogatott gyűlést tartott f. hó 8-án Királyfalván, Gyöngyössy István, polg. isk. igazgató elnöke alatt. Sok tanulságos értekezés olvastatott és vitatott meg e gyűlésen. Sebestyén Antal otthelyi ref. tanító gyakorlati tanítása a beszéd- és értelemgyakorlatokból eléggé sikerült volt. Iyay Anna dicső-szentmártoni állami elemi iskolai tanítónő szavalata kellő hanghordozással s érdelemmel volt előadva. Nyárádi Dénes, Csinádi István értekezései, Orbán József könyvismertetése, valóban szép tanulmányról tettek tanúságot. Jövő gyűlés helyül Sövényfalva határozatott.

Orth János sorsáról egy, most Bécsben tartózkodó chiliai utazó, ki már többször körülhajózta a Cap Hornt, úgy nyilatkozott, hogy január első napjáig semmi esetre sem szabad felhagyni azzal a reménnyel, hogy a főherceg életben van. Ő maga azonban igen merész dolognak tartja azt, hogy e veszélyes útra Orth János maga vállalta el a „Szent Margit” kormányzását. „Én — mondja az utazó —

nem engedtem volna meg, hogy Eusenada kikötőjéből gyakorlott hajókapitány nélkül keljen útra. Néhány év előtt hatalmas, erős gőzösön mentem a Magelán csatornához, Valparaiso felé. Kapitányunk akkor járt huszadszor ezeken a vizeken. Egy ízben, sötét éjjel megállt a hajó s a kapitány lebozattatta a vasmacsát. Megkérdeztem tőle, hogy mit vesztünk itt a sík vizen? „Azért álltunk meg, — válaszolt — mert olyan erős a hullámvérés, hogy a parthoz paskolhat bennünket. Azt hiszem ugyan, hogy még száz kilométernyire vagyunk a száraztól, de tévedhetek, azért várunk kell, annyival is inkább, mert egészen ködbe vagyunk burkolva.” És valóban — reggelre azt láttuk, hogy csak 10 kilométer van köztünk és a száraz között, sőt alig egy kilométernyi távolban egy sziget van mellettünk. Ha az éjjel még csak néhány percig is tovább megyünk, mind ott vesztünk volna. A Cap Horn körül még erősebb az áram s alig leküzdhető. És Orth János épen itt akart áthalolni.” Az utazó azt hiszi, hogy az a főkérdés: vajjon belekerült-e Orth János az erős áramlatba s kellő időben és kellő erővel ellent tudott-e állni annak? De gyakran olyan rengeteg erejű az áram, hogy a hajósnak nincs más választása, mint a partnak tartani s így menteni meg a legénységet. Ha ez történt Orth Jánossal is s kikötőbe tudott itt menekülni, akkor csakugyan lehető, hogy nem is küldhet magáról hírt, mert a táviró nem nyulik a Tüzföld partjáiig. A chiliai azzal végzi nyilatkozatát, hogy maga az, miszerint hivatalos adataink nincsenek a hajó elsüllyedéséről, eléggé öröndetes tény.

Hubay diadala Oroszországban. Moszkvából érkezett sürgöny szerint Hubay Jenő ott a decz. 6-án tartott orosz császári philharmonikus hangversenyben olyan lelkesedést keltett játékával, hogy kénytelen volt műsorát hat számmal megtoldani, a mi egy philharmonikus hangverseny keretén belül, hol a művész csak vendégként szerepel, a ritkaságok közé tartozik. A moszkvai lapok lelkesedéssel írják róla; „hegedű királynak” nevezik s egyhangulag constatálják, hogy Wieniavszky óta nem volt képes hegedűművész az orosz közönséget annyira felvillanyozni és magával ragadni. „Ha ilyen tüzes az egész magyar nemzet — írja az egyik moszkvai lap — akkor ördögök laknak a Kárpátok alján.” Ezen óriási siker következtében a művész két héttel megtoldotta oroszországi körútját s csak karácsony után, január elején érkezik haza Budapestre.

Az amerikai indiánok forrongása. A legújabb amerikai hírek szerint az indián zavargás mégis csak komoly dolog, sőt sokkal komolyabb, mint a minőnek az első hírek jelezték. Logan-erődben az Unio csapatai parancsot kaptak, hogy legyenek készen a Dako-

tába menetelre. Pine Ridge-ből érkezett hírek szerint a Cheyenne-folyam mentén lakó minden fehér telepítvényt óva figyelmeztettek, hogy idejokorán meneküljenek. Az indiánok a Fehér-folyam partjain minden tanyát kiraboltak, a lovakat elhajtották, a marhákat pedig leölték. Négy kiküldött kém nem tért vissza, attól tartanak, hogy az indiánok megölték. A lázongó törzsek ráparancsoltak az eddig békés törzsekre, hogy minden kémet meg kell ölni. A telepítvényesek az ügynökségre menekültek. Cody ezredes (az ismeretes Buffalo Bill) Mandanból azt táviratozta a „New-York Herald”-nak, hogy az indiánok még mindig folytatják szellem-tánczaikat s a helyzet fölötté criticus. Ha tavasz lenne, a harc azonnal kitörne.

A „Gartenlaube” mult évi 9. füzetében a gyermekjátékok czélyszerű berendezése körül következőképen nyilatkozik a Horgony-kőépítőszek ényről: A Richter-féle Horgony-kőépítőszekreány egyedül áll az összes játékok között. E játékkal nemcsak a kicsinyek, hanem a nagyok is szívesen foglalkoznak és főleg alkalmat szolgáltat a gyermeknek is, magának már zsenge korban az építészeti művészetet tanulmányozni. És a legkisebb gyermek is játszva templomot, kaput, hidat, kastélyokat stb. készíthet. A „Gartenlaube” figyelmezteti olvasóit a Richter Ad. F. és társa gyártmányára. — Mi is csatlakozunk a „Gartenlaube” nézetéhez és figyelmeztetjük lapunk tisztelt olvasóit mai számunkban foglalt idevonatkozó hirdetemnyre.

SÜKETEKNEK!

Egy személy, ki egyszerű házszer által 23 éves süketsegből és fülzúgásból kigyógyult, hajlandó e szer leírását német nyelven megkeresésre bárkinek ingyen megküldeni. Cím: Nicholson J. H., Bécs, IX. Kolín utca 4. sz. a. (293) 12—25

Brassói piaci árak.

Az első erdélyi bank jelentése. —

Brassó, 1890. deczember 13-án.

Román papirpénz à 20 frank	9.07 vétel	9.10 eladás
ezüstpénz à 20	9.02	9.06
Napoleon d'or (aranypénz)	9.08	9.11
Török lira	10.38	10.42
Arany	5.38	5.42
Orosz papírrubel	130.—	132.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. Vajna Gábor.

Társszerkesztő:

Kis-Küküllőm. részéről: Gyöngyössy István (D.-Szt.-Márton)
Laptulajdonos: Harmath Lajos.

H I R D E T M É N Y E K.

Sz. 6623.—1890.

Hirdetmény.

A Vaad községben gyakorolt italmérési jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyministeri rendelet 9. és 10. §§-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények, esetleg az arányper rendes utoni érdemben tárgyalására határidőül 1891. évi január hó 10-ike d. e. 9 órakor Vaad község házába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az időző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

A brassói kir. törvényszék 1890. évi deczember 6-án tartott üléséből.

Deési János, Csia Béla,
elnök. (66 1—1) jegyző.

Sz. 7612.—1890.

Pályázati hirdetmény.

Bolya, Salkó, Sárdorf, Péterfalva és Ingodály községekből álló jegyzői csoportban a jegyzői állás ideiglenesen helyettesítés útján betöltendő. Azon vizsgázott jegyzők, kik ezen állást elnyerni óhajtják, felhívattak, hogy fölszerelt kérésüket alólírtnál azonnal nyujtsák be.

Medgyes, 1890. deczember 4.

Bolya-berethalmi járás főszolgabírája:
(56) 2—2 Lendvay.

Hirdetmény.

Közírt tétetik, miszerint helybeli czég Stephanovits György esődvagyonához tartozó fűszerkereskedésében és rakárban leltározott és 4417 frt 41 kr-ra becsült árucikkek a boltberendezéssel együtt, zárt ajánlat és nyilvános árverés útján eladatnak.

A zárt ajánlatok a fenti becsár 10 %-ával mint bánatpénzzel ellátva, az alábbirt esődgondnokhoz f. évi deczember hó 21-én délutáni 5 óráig beadhatók; a szóbeli árverés pedig f. évi deczember hó 22-én délután 3 órakor a esődgondnok irodájában, Kapu-utca 34. h.-sz. a., fog megtartatni.

A venni szándékozók az árverés megkezdése előtt a becsár 10 %-át bánatpénzzel a esődgondnok kezéhez letenni tartoznak, vagy készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverési feltételek és a leltár a délelőtti hivatalos órákban a esődgondnok irodájában, az árucikkek az üzleti helyiségben a Lensoron a délutáni órákban a esődgondnok közbenjöttével megismerhetők.

Brassó, 1890. deczember hó 5.

Mayer József, ügyvéd,
(59) 2—3 esődtömeggondnok.

Sz. 6504.—1890.

Pályázat.

A bolya-berethalmi járáshoz tartozó Nagy-Selyk nagyközség jegyzői állása üresedésbe jöven, erre ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás évi javadalmazása 400 frt fizetés, 52 frt szállásbér, 30 frt irodai, 100 frt napi és utazási díj; a magán munkálatokért, a megyei szabályrendeletben meghatározott díjak szedhetők.

Felhívattak a pályázni óhajtók, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §-a értelmében fölszerelt s az állam hivatalos nyelvén szerkesztett folyamodványukat decz. 29-ig annál inkább benyujtani el ne mulaszták, mert a később beérkezettek tekintetbe nem vétetnek.

A választás határnapja f. évi decz. hó 31-én d. e. 10 órakor a helyszínén, a községi irodában fog megtartatni.

Medgyes, 1890. deczember 4.

Bolya-berethalmi járás főszolgabírája:
(58) 1—2 Lendvay.

A köpeczi barna-szén főraktára

az Első Erdélyi bank közraktáraiban van

a Magyar Államvasut-állomás átellenében,

hol is fent jelzett barna-szén

(61) 1—6

100 kilónkint 43 krajczárért kapható.

MÁRIACZELLI
gyógyszeresek
kézre BRÁDY C. vényelhez címzett
gyógyszertárban Kremserben (Horgony-szék).
Ellenértékelésű, gyomorerősítő és eleváló hatású
gyógyszer emésztési zavarok esetében. Csak a mellékelt
védjeggyel és aláírással ellátott készítmény valódi.
Egy üveg ára 40 kr., nagy üveg (készszer) 70 kr.
Az alkotó részek nyilvánosságra vannak hozva.
Gyógyszertárakban kapható.
e Prágya

Miért kedvelik annyira a
Horgony-
Kőépítő szekrényeket?
Mert nem válnak értéktelenné egy néhány
nap múlva, mint a többi játékszerek, hanem a
gyermeknek évek hosszú során át mulató és
oktató foglalkozási szert szolgálják, és a hosszú
időtartamot tekintve vére a legolcsóbb játékszerek.
Továbbá, mert az igazán pompás
minták utánépítése a szülőnek is kel-
lemes mulatságot szerez és minthogy
mindegyik szekrény szabály-
szerűen kiegyeztetett.
A ki
egy kevésbé értékes utánzás vé-
tele által nem akarja maga magát meg-
csalni az utasítás vissza minden szekrényt
melynek csomagolásán czégünk valamint gyári
felvényünk „a veres Horgony” hiányzik. —
Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.
RICHTER F. AD. és tsa., BÉCS,
Nibelungengasse 4.

A világ kiházasító intézet

Teschenben a. E., verseny nélkül,
Erdély minden egyes megyéjére egy
népismerettel bíró

bizalmi férfit

keres nagy jutalék és titoktartás mell.

Ajánlatok

G. K. címre Teschen a. E. (Cseh-
ország) poste-restante intézendők.

(69) 1—2

Ügynökök

bármely állásu tisztességes egyének,
kik az általános kedvelt, csekély
havi befizetéssel egybekötött

sorsjegytársaságokba

belépni hajlandó tagok gyűjtésével
foglalkozni óhajtának, a legelőnyösebb
föltételek mellett felvétetnek.

Ajánlatok intézendők (40) 2—3

Schimmerlik Mór-hoz

Budapest, I. Szent-János u. 3. sz. a.

Házeladás.

A ráma-utczabeli 20. számú, jó karban lévő és nagy kerttel bíró ház eladó. — Bővebb felvilágosítás a házban. (54) 3-3

Meghülés ellen védelmet

nyújtanak a

SABADEANU JUON

czipő- és kalapáru-raktárában

Brassóban, Kapu-utca 10. u., 485. régi sz. a.

bámulatos olcsó áron kapható téli lábbeli-árak, m. bunda-, nemez (filtz)- s bőrszáru csizmák; bunda-, nemez-, posztó- s bőrszáru czipők; nemez-, posztó- s gummi felsőczipők; nemez lábujj-melegítők, Schlüpfér-, nemez- és dugófa-betétlapok.

Epen most érkeztek meg Oroszországból a világhírű

„Russian-Amerikan-India“

gummi-hócsizmák és szárczipők, a legjobb, legelegánsabb, legkönnyebb és legsolidabb felsőczipőkben, mi eddig létezett. A felsőposztó egészéből van toldás nélkül, művészi, vizáthatlan; a felső posztó és a flanellbélés közé egy gummilemez van beillesztve.

A téli árak leszállított árai körülbelül:

czugos czipők vikszosbőrrel 3.—	czugos czipő borjub. filzbélés. 3.50
czugos czipők patentbőrrel 4.—	cz. czipő patentbőr, filzbélés 3.30
cz. posztóczipők bőrborítékkal 4.25	cz. czipő zergebőr, filzbélés 3.80
filzt csizma bőrboríték nélkül 1.50	cz. posztóczipő bőrborítékkal
filzt csizma, bőr-borítékkal 3.—	és filzbéléssel 3.40
filzt hóczipők, bőr-borítékkal 4.—	cz. posztóczipő oroszlag bori-
tehénbőr munkás-csizma, erős 5.50	tékkal és filzbéléssel 4.—
orosz bagaria térdcsizma, nyelv. 7.40	ugyanaz bundabél. és prémmel 3.—
or. bag. ványolt vadászcizma 9.50	filzt topánka, bőr-borítékkal 1.70
(53) 2—10	filzt és szövet háziczipő —.90

Valamennyi itt fel nem sorolt minőségű bőr-, nemez-, posztó- és kelmezczipők, háziczipők, mikadoczipők, felsőczipők és csizmák, papucsek és tornaczipők, minden koruak számára nagyon olcsón, de csak készpénz fizetés mellett kaphatók.

WITTMANN TESTVÉREK

bank- és váltóháza

BUDAPEST, IV. Kristóf-tér 6. sz. a.

vesz és elad a hivatalos árfolyam alapján mindennemű állam- és ipar-papírokat, sorsjegyeket, részvényeket, arany-, ezüst-pénznemeket, külföldi bankjegyeket; ad előleget mindennemű értékpapírokra (vidéki takarékpénztári részvényekre is) mérsékelt kamatláb mellett. Leszámitol és bevált kisorsolt értékpapírokat, sorsjegyeket. Tőzsdéi megbízásokat pontosan és jutányosan eszközöl. Tőkebefektetésre és egyéb a bank- és váltóüzlet szakmájába vágó ügyletekre vonatkozó szakszerű tanácsokkal és felvilágosítással készségesen szolgál.

1870-iki magyar nyereség- | 3%-os osztrák földhitelintézet

sorsjegy igérvények, húzás folyó évi december hó 15-én.

Főnyereség

100.000 frt. adómentes | o. é. 50.000 forint
ára o. é. 3 frt. 50 kr. | ára o. é. 1 frt. 75 kr.

bélyeggel együtt.

Folyó évi december hó 16-án

állami (jótékonyczélú) sorsjegyek húzása.

Főnyereség 60.000 frt. — Egy sorsjegy ára 2 forint.

Bécsvárosi sorsjegy-igérvény

húzás 1891. január 2-án.

Főnyereség o. é. 200.000 frt. — Ára frt 3.75
bélyeggel együtt.

A 3 igérvény és államsorsjegy ára összesen 10 frt.

Eredeti sorsjegyek a napi árfolyam alapján.

Sorsjegyek és más kisorsolás alá eső értékpapírok húzásai egész éven át csekély díj mellett ellenőriztetnek.

56

4-4

A törvényhatóságok, községek és tűzoltó-egyletek szíves figyelmébe!

Alapított 1858-ban.

Alapított 1858-ban.

Ö cs. és kir. Fensége József főherczeg udvari szállítója.

WALSER FERENCZ

első magyar

gép- és tűzoltószerek gyára, harang- és érczöntőde

(29) 5—*

BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 66. szám.

A legmelegebben ajánlva a nagyméltóságú belügyminiszter úrnak 1889. évi január hó 15-én 82.502. II. szám alatt az összes törvényhatóságokhoz kibocsátott körrrendeletével.

E kegyes körrrendeletből bátrak vagyunk ide iktatni a következőket:

„Walser tűzoltószergyáros a magyar országos tűzoltó-szövetség jelentése szerint legelső volt, ki a rendszeres tűzoltás meghonosításának és a szervezett tűzoltóságok létesítésének kezdetétől fogva nagy áldozatkészséggel és egész odaadással azon fáradozott, hogy a rendszeres tűzoltás igényeinek gyakorlati tekintetben mindenképp megfelelő tűzoltó gépeket és tűzoltási felszereléseket készítsen; gyártmányai ma már oly tökélyre vitte, hogy azok győzelmesen állották ki a versenyt a külföld legjelesebb gyárosainak hasonló gyártmányaival és maga személyében, mint gyáros, nem csak a belföld, hanem a külföld tűzoltói köreiből is kiváló tiszteletben részesül. Minőfogva a nevezett Walser Ferencz czégre annál inkább figyelmeztetem a törvényhatóságokat, miután nevezett cég, kinek gyártmányai már 1877-ben a 49.601. B. M. sz. rendelettel a törvényhatóságoknak ajánlva lettek, a lefolyt évtized alatt minden tekintetben beváltotta a hozzá fűzött várakozásokat.”

Támaszkodva ezen megtisztelő ajánlatára a nmélt. belügyminiszter úrnak s hivatkozva a múlt évben a minden községben szervezendő tűzörségnek az előírás szerinti tűzoltószerekkel kötelezetté tett ellátására,

részletfizetésre

szállítok egyes községeknek, mint egyes járásoknak és megyéknek, a magas kormányrendelet alapján berendezett

községi egységes vészvonatokat

továbbá nagyobb községek és a szervezendő tűzörségek részére kocsi- és mozdonyfecskendőket, tűz- és mászólétrákat és minden egyéb mentő-eszközöket és kötelek tűzörségek és önkéntes tűzoltóegyletek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Ugy az egységes vészvonatok, mint a 105 milliméter hengerátmérővel bíró más tűzfecskendők, kizárólag a magyar egységes csavarnak e fogadott Walser-féle tömlőcsavarral láttatnak el. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomíttatnak, mely végből az illető fecskendő vízszállító könyökdarab beküldése kéretik.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen eszközöltetnek.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány eddig készített tűzfecskendők közül hazánkban 9 ezer db-nál több van használatban.